

A Negyszögletű Kerek Erdő

LÁZÁR ERVIN

Bikfi-Bukfenc-
Bukferenc

A Negyszögletű Kerek Erdő

LÁZÁR ERVIN

Bikfi-Bukfenc-
Bukferenc

MÓRA KÖNYVKIADÓ

Buzay István illusztrációival

© Lázár Ervin jogutóda, 2013 Illusztráció © Buzay István, 2013

© Móra Könyvkiadó, 2013

60 ÉVE CSALÁDTAG

Az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének
tagja

ISBN 978 963 11 9541 5

A kiadásért felel Janikovszky János,

a Móra Könyvkiadó Zrt. elnök-vezérigazgatója Sorozatszerkesztő: Dávid Ádám
Képszerkesztő: Somos Péter

Terjedelem: 5 (A/5) ív • IF 8872 Móra Könyvkiadó Zrt., Budapest, 2013

E-mail: mora@mora.hu • Honlap: www.mora.hu

Nyomtatta és kötötte: Reálszisztéma Dabasi Nyomda Zrt.

Felelős vezető: Vágó Magdolna vezérigazgató www.dabasinyomda.hu

Bemutatkozunk

Én nem bánám, ha néha-néha meglátogatna a Szomorúság. Mondjuk, havonta egyszer. Vagy inkább félévenként. Elüldögélhetne itt. Még be is sötétítenék a kedvéért. Összehúznám magam. És sajogna, sajogna a szívem.

De hogy mindennap eljön! Na nem, azt már mégsem! Hogy felidézze minden: egy ferde tekintet, egy régi tárgy, egy poros fénykép, a szélfújta levelek, az eső, az eldübörgő vonatok zaja. Na nem! Alig merek már kinézni az ablakon. Ott szokott előbukkanni a Szomorúság, a faluvégi dombhát mögül. Hű, komor ám, sötétbarna! Lép egyet, s már a Ráday-kastély tetején van, még egyet, s már itt áll a vasúti kocsma udvarán; s mi neki onnan az én ablakom? Semmi. Már kopog. „Dehogy eresztlek – gondolom –, dehogy!” Törődik is vele! Átszivárog az ablaküvegen, betelepszik a szobámba. A fekete feketébb lesz tőle, a barna barnább, a pirosok kialusznak, elszürkülnek a sárgák, megfakulnak a kékek, a zöldek, mint a hamu. Reménykedem mindig, hogy nem hozzám jön. Annyian laknak errefelé... És már kopog is, kopp... kopp.

Ma is elég bánatosan kelt fel a nap. „Rossz jel, hű de rossz jel!” – gondoltam. Nézek a dombhát felé... Akár ne is mondjam: ott komorlott, gomolygott, nőtt, nődögélt. Jött. Kapkodtam a fejem, menekültem volna. De hova?

Az meg ott már lépni készült. Na, néztem riadtan, mindjárt a Ráday-kastély tetején lesz.

S ebben a pillanatban csöngettek. Nagyon vidáman szólt a csengő. Mert az én csengőm tud vidáman szólani, kétségbeesetten, egykedvűen. Aszerint, hogy

éppen ki nyomja kint a gombot. Ugrottam, tártam az ajtót. Na, mondhatom: még az állam is leesett! Egy macskaforma kis figura állt az ajtóban, fekete kalapban, piros ingben, farmernadrágban, a lábán ormótlan bakancs lotyogott-kotyogott. Már nyitottam a számat, hogy ilyesfélét mondjak: „Kicsoda ön, uram, és mit akar?” – de nem jutott rá idő, mert az ott kint rám kiáltott:

– Fussunk!

Eszembe jutott rögtön a Szomorúság. Hej, lehet, hogy már ott kipeg-kopog az ablakomon! Nosza, neki a lépcsőháznak! Ropogott

a cipőnk talpa, mint a géppuska, a fordulókban meg: csisz-csosz, csisszent-csosszant, aztán megint: ripp-ropp, klipi-klapi... De a második fordulóban észbe kaptam. Megálltam.

– Hiába futunk. Úgyis elkap.

Megállt a nagy bakancsú, és szelíden rám nézett.

– Mikkamakka vagyok – mondta. – Hallottál már rólam?

– Még nem.

– Akkor most majd hallasz – hadarta. – Fussunk!

Most már nem aggályoskodtam. Futottam. Ha egyszer Mikkamakkának hívják, nem lehet akárki. Futottunk végig a falun, ahogy a lábunk bírta. A szembejövőknak kikerekedett a szeme láttunkra. Nicsak, itt fut egy medveforma férfi meg egy gyerekforma macska! Ettől elnevelték magukat. A nevetés ránk is átragadt, a réten már nevetve futottunk.

– Az ott a Négyszögletű Kerek Erdő – mutatott előre Mikkamakka, s tudtam, ha benn leszünk a fák közt, már meg vagyok mentve.

Bent az erdőben aztán kiszusztuk magunkat, s megfordultunk. Lássuk csak,

hol az a Szomorúság! Ott volt mögöttünk. De már oszladozott, foszladozott, sápadozott, halványodott. Eloszlott lassacskán, mint a köd.

– Köszönöm! – mondtam Mikkamakkának.

– Ne köszönd – nevetett Mikkamakka –, ez a dolgom. Most egy pár napig itt laksz velünk a tisztáson, s meglátod, utána nem lesz semmi baj.

– Mi az, hogy veletek? Kikkel? – kérdeztem, miközben elindultunk egy ösvényen az erdő belseje felé.

– Jó társaság, ne félj! – mondta Mikkamakka. – Elsőnek ott van mindjárt Bruckner Szigfrid.

– Az kicsoda?

– Hej, micsoda nagy hírű oroszlán volt! – nézett rám Mikkamakka.

– Nem hallottál róla? Artista, főzsonglőr, bűvész, bohóc, balett-táncos. Versengtek érte a cirkuszosok.

Az

– Aztán? - mormogott Mikkamakka. – Aztán megöregedett. Meglassult, meggörbedt, meggyengült. Csak a nagy hangja maradt a régi.

– Nagyhangú?

– Az, az, nagyhangú. De bárcsak mindenki úgy lenne nagyhangú, ahogy ő! Majd meglátod.

– Hogy került ide?

– Öreg volt, nem kellett már senkinek. Rá se néztek a cirkuszigazgatók. „Mit akar ez a kivénhedt fráter?!” – azt kérdezték. Ő meg szomorkodott, csavargott, kujtorgott. Egy szép este kint ült a város szélén, potyogtak a könnyei.

– S akkor jöttél te – mondtam.

– Igen – nézett rám Mikkamakka –, mondtam már, hogy ez a dolgom. Jöttem, és elhívtam ide, a Négyszögletű Kerek Erdőbe. Azóta is itt él.

– Kettesben veled.

– Dehogy kettesben! Itt él Ló Szerafin is, a kék paripa. Ő, tudod, kéknek született. Ami nem csoda, mert Ló Szerafin lócsoda. Vagyis hogy csodaló. Csakhogy az emberek nem hisznek a csodákban, a kék lovakban meg még kevésbé. Mosták, dörzsölték, szappanozták, sikálták szegény Ló Szerafint. Persze kék maradt. Erre befestették szürkére, pejre, feketére, sárgára. De egykettőre levedlette a festett szőrt, és újra kéken ragyogott. Akkor aztán minden kezdődött előlről. Majd náthát kapott szegény Ló Szerafin a sok mosdatástól. Megszökött hát, s nekivágott a világnak. Bujkált, vándorolt, igen szomorú volt.

– S akkor jöttél te.

– Igen – mondta gyorsan Mikkamakka. – Meg aztán itt lakik Aromo is.

– Hát ő?

– Aromo nyúl. Ugrifüles, nagy eszû. Úgy is hívjuk: fékezhetetlen agyvelejű. Ő meg, tudod, kint lakott a mezőn. Szabadfoglalkozású nyúl volt. Káposztaszakértő. Egyszer hoz ám neki a postás egy levelet. Azonnal jelenjék meg itt meg itt, ekkor és ekkor, mert köteles elvégezni a nyúlfutástanfolyamot. El is ment szegény. Egy nagy épületre ki volt írva, hogy Nyúlfutást Oktató Főtanfolyam. Oda kellett mennie. Egy bizottság elé vezették. Kövér, pirospozsgás urak ültek a bizottságban. Aromo éppen mondani akarta, hogy minek tanulja ő a nyúlfutást, amikor... de a főkövér már rá is reccsent: „Na, fusson egy kört!” Aromo futott. „Rettenetes! – sopánkodtak a bizottság tagjai. – Hogy dobálja a farát, micsoda rossz lábtartás, ezt a gyenge technikát!” Aromo megint mondani akarta, hogy hiszen ő nyúl, de nem engedték szóhoz jutni. Heteken át gyakoroltatták. Nyúlfutásra oktatták a kövérek. De igen elégedetlenek voltak vele. Ilyen rossz tanulójuk még sose volt, ingatták a fejüket, és három hét múlva előhoztak egy teknősbékát. „Na, mutasd meg neki!” – mondták, s a teknősbéka fél nap alatt végigcsoszogott a kerten. „Na látod, ez az!” – mondták a kövérek Aromónak. – Ez az igazi nyúlfutás. Látod, milyen szépen ingatja a fejét, milyen kecsesen rakja a lábát? Igaz, a gyorsaságát még icipicit fejleszteni kell, de akkor is így fut egy igazi nyúl.” Aromo igen mérges lett, azt se mondta, fapapucs, csak – zsupsz! – átugrott a kerítésen, és uzsgyi neki, vesd el magad! isten veled, nyúlfutásra oktató tanfolyam! A kövérek meg: „Utána, utána, hiszen még nem tud rendesen futni, fogják meg!” De mire kettőt léptek, Aromo farkincája végét se látták. Nosza, vérebeket eresztettek utána. Így találkozott Aromóval. Futott, mint a nyúl, nyomában a vérebek.

– S azóta ő is itt él.

– Ő is – bólintott Mikkamakka. – Meg itt él Vacskamati is. Olyasféle szerzet, mint én – nevetett rám a macskaforma képével. – Bent élt a városban, igen szerette mindenki... Csakhogy...

– Csakhogy?

– Kicsit szeleburdi.

– Az igazán nem nagy baj – mondtam. Mikkamakka elgondolkodott.

– Nem nagy. Bizonyos körülmények között nem nagy – mondta kis hallgatás után. – Na várj, elmondok egy esetet. Volt ennek a Vacskamatinak egy nagyon jó barátja, egy kisiú. Megbeszélték, hogy délután elmennek moziba. A kisiú nagyon boldog volt, a megbeszélt találkozóra pontosan megérkezett, még két fagylaltot is vett, egyet magának, egyet Vacskamatinak. Múlt az idő, a kisiú álldogált a sarkon, a saját fagylaltját elnyalogatta, a másik kezében megszorongatta Vacskamatiét. De Vacskamati csak nem jött. A fagylalt már olvadozni kezdett, csöpögött az aszfaltra. De Vacskamati csak nem jött. Elolvadt a fagylalt, már csak a lucskos tölcsért szorongatta a kisiú, de Vacskamati csak nem jött. Mert mi történt? Elindult ugyan Vacskamati a találkozóra, de útközben találkozott egy másik barátjával, aki éppen a Vidám Parkba igyekezett. „Jaj de jó – kiáltotta Vacskamati –, megyek veled!” A kisiút azon nyomban el is felejtette.

Bementek a Vidám Parkba, hullámvasutaztak, gokartoztak, virslit ettek, táncikáltak, s egyszer csak az óriáskerék tetején Vacskamatinak eszébe jut a kisfiú. „Jaj!” – kiáltja, és már ugrik is ki, majd a lábát töri, és fut a megbeszélt helyre. A másik barátja meg nem tudja, mit gondoljon, ő is kiugrik az óriáskerékből, de akkorra Vacskamati már eltűnt a tömegben. Nagyon elszomorodott a másik barátja. Igen nehéz lett a szíve. Vacskamati meg fut a sarokra, de a kisfiú már nincs ott, csak egy szétmázolódott fagylaltpacni az aszfalton. Igen elkeseredett Vacskamati, hogy ő most ekkora bánatot okozott a kisfiúnak meg a másik barátjának is. Hazament, sírdogált, rídogált. Aztán másnap kezdődött minden előről. Nem múlt el nap, hogy bánatot ne okozott volna valakinek a szeleburdiságával. De legfőképpen magának, mert minden este keservesen megbánta, amit aznap rosszul csinált, és sírdogált odahaza. Akkor aztán...

– Becsöngettél hozzá – mondtam.

– Be – bólintott Mikkamakka. – Elhoztam ide.

– Most is olyan szeleburdi?

– Most is – mondta Mikkamakka –, de azért majd megszereted. Mi is szeretjük mindannyian. Még Nagy Zoárd is szereti.

– Az kicsoda?

– Nagy Zoárd a lépkedő fenyőfa.

– Tud menni?!

– Tud. Azt kérte annak idején egy tündértől, hogy engedje őt vándorolni. Nem akar örökké egy sziklás hegyoldalban állni egy tölgy meg egy bükk szomszédságában, örökké ugyanazt a völgyet nézni, ugyanazt a folyót. „Pedig nincs annál szebb – mondta neki a tündér –, mint háromszáz évig nézni egy völgyet. Egy percig nézni nem érdemes, húsz év nagyon kevés rá, de háromszáz év... az igen!” De Nagy Zoártnak aztán beszélhetett! „Jól van – mondta a tündér –, mehetsz!” Na, el is indult a fenyőfa. Megjárta a sivatag homokját, a tengerek partjait, szigeteken járt, délszaki földeken, jéghideg északon. Talán nincs is olyan hely, ahol Nagy Zoárd ne járt volna. Igen ám, csak hogy egyszer elkezdett sajogni a szíve. Újra látni szeretne volna a völgyet, a folyót, szeretett volna elbeszélgetni a tölgygyel és a bükkal. Fogta magát, hazament. Van lába, megtehetette. Otthon aztán úgy érezte, hogy ez nem ugyanaz a völgy, nem ugyanaz a folyó, s a tölgy meg a bükk se ugyanaz. „Ez nem ugyanaz a hely, ahol születtem!” – kiáltotta, és nekivágott a világnak, hogy megkeresse azt a völgyet, azt a folyót, azt a bükköt és azt a tölgyet. Járt, járt körbe a világban örökké, szakadatlan. De hogy találta volna meg, amit keresett?! Belefáradt, elszomorodott.

– És akkor találkoztatok.

– Igen – mondta Mikkamakka –, találkoztunk.

– Köztetek jól érzi magát? – kérdeztem.

– Járkálhat kedvére, álldogálhat kedvére – mondta Mikkamakka. – Lehet, hogy néha elvágódik.

– Miért nem megy akkor el?

Mikkamakka elmosolyodott.

– Mert tudja, hogy szükségünk van rá. Karácsonykor feldíszítjük, gyertyákat teszünk rá. Ha elmenne, ki lenne akkor a karácsonyfánk? S boldog ám ő is a gyertyáival meg a díszeivel, csak látnád!

– Talán egyszer meglátom – mondtam.

– Lehetséges – bólintott Mikkamakka, és kicsit abbahagyta a beszédet, mert éppen hegyre kapaszkodtunk. Csak fönn a csúcson szólalt meg újra: – És velünk van Szörnyeteg Lajos is.

– Szörnyeteg? – csodálkoztam. – Annyira csúf?

– Hát nem valami nagy szépség, az biztos – mondta Mikkamakka. – De csúfnak se csúf. Mondjuk, inkább csúnyácska. Meg hát... – Elhallgatott.

– Meg hát?

– Nem is egy lángész. Tudod, olyasféle, aki egy hétig is eltöpreng azon a kacifántos kérdésen, hogy mennyi kettő meg kettő. És egy hét töprengés után nagy boldogan kisüti, hogy öt. Na de ha arról van szó, hogy éhes vagy, és Szörnyeteg Lajosnak egy darab kenyér van a kezében, szemvillanás alatt megfelezi veled. Ha valami bajod van, mindenkinél hamarabb észreveszi, és mindenkinél hamarabb próbál segíteni. Úgy is hívjuk: a legjobb szívű behemót.*

– S ő hogy került ide?

– Tudod, milyenek az emberek. Mást se tettek, csak nevették szegény Lajost. Járaták vele a bolondját. Elküldték a patikába velős csontért. A henteshez meg aszpirinért. És ő meg ment, segíteni akart. Gondolhatod, mekkorákat nevettek rajta. Egyszer igen éhes volt, és meglátott egy böhöm embert. A böhöm ember nagy szelet húsokat evett kenyérrel meg kovászos uborkával. A kovászos uborkát igen szereti Szörnyeteg Lajos. Jó messziről, vágyakozva nézett a böhöm ember felé. Az meg odakiáltott neki: „Látom, éhes vagy! Szaladj el, hozzál nekem fából vaskarikát, és akkor kapsz a húsból meg az uborkából. Kenyeret is kapsz!” Lajos már futott is. Majdcsak megleli valahol azt a fából vaskarikát. Ami nincs is.

– És meglelte?

– Meg – bólintott Mikkamakka. – Mert találkozott velem.

– Azóta itt lakik a Négyszöglet Kerek Erdőben – mondtam.

*A csillaggal jelölt szavak magyarázatát lásd a Szójegyzékben.

– Itt – folytatta Mikkamakka –, akárcsak Dömdödöm.

– Kicsoda?

– Dömdödöm. Azért nevezzük így, mert csak annyit tud mondani: dömdödöm.

– Semmi mást?

– Semmit. De azért nagyon jól megértjük, akármit is akar mondani. Néhány nap alatt te is megérted.

– Ő meg, ugye, azért jött ide, mert odakint senki se értette meg, és ki is nevették – mondtam.

– Lehet – válaszolta Mikkamakka –, magam sem tudom pontosan. De Aromo, a fékezhetetlen agyvelejű nyúl azt állítja, hogy Dömdödöm tudna beszélni, csak nem akar.

– És miért nem?

– Aromo úgy meséli, hogy Dömdödöm egyszer nagyon megszeretett valakit. Igen megörült, te is tudod, mennyire megörül az ember annak, ha megszeret valakit. El is indult Dömdödöm, hogy majd odaáll az elé a valaki elé, és azt mondja: szeretlek. Igen ám, de útközben látott két asszonyt. Éppen azt mondta

az egyik a másiknak: „Én igazán szeretem magukat, de ha még egyszer átjön a tyúkjuk a kertembe...!” Mi az, hogy „de ha még egyszer” – gondolkozott Dömdödöm –, akkor már nem fogja szeretni? Aztán jobban odanézett, s akkor ismerte meg a két asszonyt. Világéletükben gyűlöltek egymást. „Ejha!” – mondta Dömdödöm, és odaért a templomtérre. Ott éppen egy zsinóros zekés poroszló* püfölt egy rongyos gyereket.

„Én szeretem az embereket – ordította a poroszló, és zitty! a somfa pálcával –, de azt nem tűrhetem...” – óbégatta a poroszló, és zutty! a somfa pálcával. „Már megint ez a szó, már megint ez a szeretni szó!” – mormogott Dömdödöm, és elgáncsolta a poroszlót, s amíg őkelme feltápáskodott, ő is, meg a rongyos gyerek is kereket oldott. S úgy, futás közben fülébe jut egy beszélgetésfoszlány. Egy fiú éppen azt mondja a másiknak: „Én a világon a legjobban a pirított tökmagot szeretem.” Erre már igazán elkeseredett Dömdödöm, de ez nem volt elég, mert akkor meghallotta, ahogy a ligetben egy lány azt mondja egy fiúnak: „Én igazán szeretlek.” „Mi az, hogy igazán?! – háborgott magában Dömdödöm. – Akkor talán olyan is van, hogy nem igazán? Ha nem igazán, akkor az már nem is szeretet. S ha szereti, akkor miért kell hozzá az az igazán? Vagy szeret valakit az ember, vagy sem.” S akkor elgondolkozott ezen a „szeretni” szón.

Mit is jelent igazából? Mit jelentett annak az asszonynak a szájából? Mit a poroszlóéból? Mit a tökmagevő fiúéból, és mit a ligetbeli lányéból? Mit? De már akkor oda is ért ahhoz, akit megszeretett. Megállt előtte, rápillantott, és azt mondta: „Dömdödöm.” Azóta se hajlandó mást mondani, csak ennyit, hogy dömdödöm.

– És akinek azt mondta, hogy dömdödöm, megértette őt? – kérdeztem.

– Egészen bizonyos lehetsz benne – mondta Mikkamakka –, ámbár könnyen meglehet, hogy ezt a történetet Aromo találta ki, és Dömdödöm tényleg nem tud mást mondani, csak azt, hogy döm dödöm.

– Már tudom is, hogy kinek mondta – csillant fel a szemem, de Mikkamakka nem válaszolt. Előremutatott.

– Oda nézz! Ott vannak.

Bizony ott voltak valahányan. Futottak elénk. „Isten hozott benneteket!” – kiabálták. Ölelgettek engem is, mintha ezer éve köztük laktam volna. Egyszer csak a nagy lármában hozzám fordult Mikkamakka.

– Akartál valamit mondani?

– Csak azt akarom... csak annyit akarok – dadogtam a hirtelen felzengő csendben –, hogy dömdödöm.

Szörnyeteg Lajos jaj de álmos

Nicsak! Mi történt szegény Szörnyeteg Lajossal? Már egy jó félórája csak ténfereg, kódorog, szédeleg, lődörög itt a tisztáson. Meg támolyog.

Oda is ment hozzá Dömdödöm – akiről mindenki tudja, csak annyit tud mondani: dömdödöm –, és megkérdezte:

– Dömdödöm?

– Jaj, kedves Dömdödöm – panaszkodott neki Szörnyeteg Lajos –, nagyon, de nagyon gyötör az álmoság! Le akar teperni, le akar ütni a lábamról, gyúr, gyömöszöl. Au! – nagyot ásított.

– Döm, dödöm, döm – magyarázta élénken Dömdödöm, és már mutatta is.

Mi sem egyszerűbb ennél! Ha az ember álmos, bukfacezni kezd. Hét bukfenctől már majdnem virgonc, tizennyolctól már szétveti az éberség. Huszonkilenc bukfenctől még az álmok is elmúlik.

– Rettentően köszönöm – suttogta két ásítás között Szörnyeteg Lajos. – Nagyon, de nagyon.

És – zimzum-zumzim – bukfencezett huszonkilencet. Azaz csak az első tíz bukfenc volt zimzum-zumzim. A második tíz már csak olyanforma, hogy ziim-zuum, lassabbacska, csendesebbke, kurtábbacska. Az utolsó kilenc meg – ajaj! – csak ilyen, hogy zikk, jaidenehezen kelek-föl, zökk, talámfölsekelek, potty... Akkorát ásított Szörnyeteg Lajos, hogy szél kerekedett tőle.

– Ne haragudj, Dömdödöm – motyogta –, de ettől a huszonkilenc bukfenctől huszonkilencszer álmosabb lettem.

Nekiállt volna újra ténferegni, lődörögni, szédelegni, támolyni, de szerencsére éppen arra jött Vacskamati.

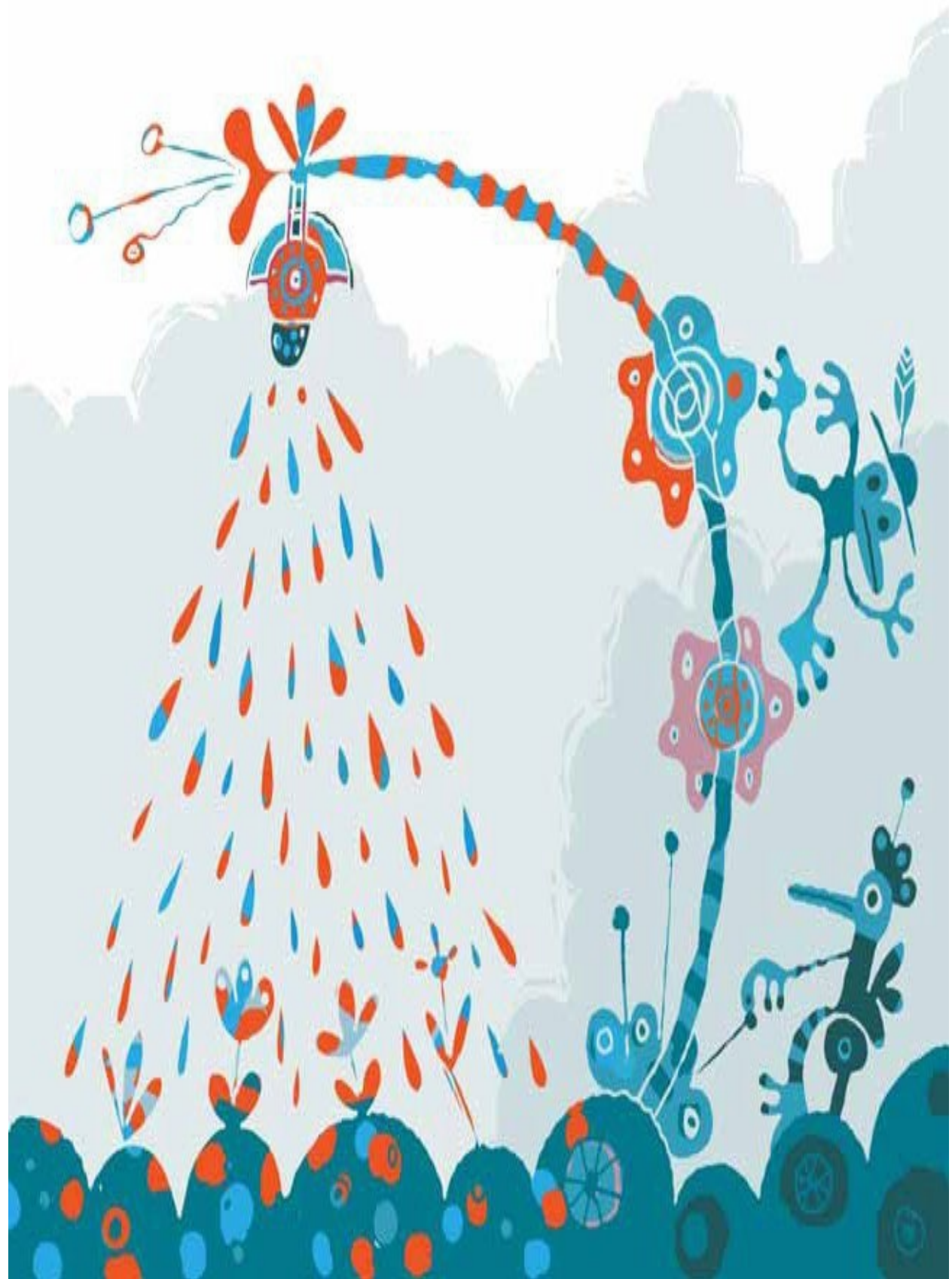
– Ó, álmoság ellen ezer módot tudok – hadarta, és nagyon igyekezett, hogy abból az ezerből legalább egy eszébe jusson. – A legeslegjobb a hideg-forró módszer – jelentette ki boldogan.

– Igen – bólogatott Szörnyeteg Lajos –, hideg-forró... Bár – tette hozzá kis gondolkozás után – nem egészen értem. Hideg-forró? Mi az?

– Ugyanaz, mint a forró-hideg – mondta Vacskamati. – Na, gyere csak a zuhany alá! A módszer lényege az, hogy hol forró, hol hideg vizet engedünk rád gyors egymásutánban.

– És aztán? – érdeklődött Szörnyeteg Lajos.

– Aztán meg hol hideget, hol forrót.

– De én az álmoságomat kérdezem.

– Az, mint a pinty, úgy elmúlik – mondta Vacskamati, és már tuszkolta is Lajost a zuhany alá.

Zitty! hideg, zutty! forró, aztán: zitty! forró, zutty! hideg.

– Jaj de hideg! – ordított Szörnyeteg Lajos. Aztán meg: – Jaj de forró! – De egyre halkult a hangja, már-már alig volt sóhajnyi, ilyesféleképpen, hogy: jahaj dehe fohorohohó – holott már régesrég a hihideheg folyt rá.

Még szerencse, hogy a nagy locsikolásra odajött Aromo, a fékezhetetlen agyvelejű nyúl.

– Nicsak, ez meg elalszik a zuhany alatt – mondta, mire Vacskamati vasvillaszemeket meresztett rá.

– Éppen erről van szó – mondta szemrehányóan. – Az álmosága ellen küzdünk.

– Zuhannyal, hehehe! – hahotázott Aromo.

– Igenis – toppantott Vacskamati –, hideg-forró módszerrel.

– Halottnak a csók – legyintett nagyképűen Aromo. – Na, gyere ki onnan!

Kiráncigálta Szörnyeteg Lajost a zuhany alól, adott neki két szelíd kis pofont, hogy magához térjen.

– Szó sem fér hozzá – mondta neki –, hogy itt csak egyetlen dolog segít. A kutya-bengekéreg. Rágicsáljál kutya-bengekérget, és egyszeriben elmúlik az álmod.

Az utolsó mondatot már hallotta Szerafin, a kék paripa, Nagy Zoárd, a lépkedő fenyőfa, meg Bruckner Szigfrid, a kiérdemesült cirkuszi oroszlán is. Merthogy a zajongásra előkészültek a hűvösből.

– Még hogy kutya-bengekérget álmod ellen! – szólt közbe rögtön méltatlankodva Ló Szerafin. – Tudod te, Aromo, mire való a kutya-bengekéreg?

– Hogyne tudnám – mondta hetykén Aromo –, mire való lenne?! Hashajtó.

– És te hashajtóval akarod elmulasztani az álmodat?! – háborogtak a többiek.

– Persze – mondta Aromo –, amíg megy a hasa, úgysem tud elaludni. Világos, nem?

A többiek topogtak, dobogtak, hurrogtak.

– Tartsanak ébren téged hashajtóval! – mondta neki Vacskamati. – Ki tud valami jó módszert?

– Ki tudna? – mosolygott fölényesen Bruckner Szigfrid. – Hát ki itt az ész, az agy, a főzseni?

Ló Szerafin gyanakodva nézte az oroszánt.

– Fogadjunk, magadra gondolsz.

– A fogadást megnyerted. Magamra. – Szörnyeteg Lajoshoz fordult. – Egyféleképpen múlik el az álmoságod – mondta neki –, koplalnod kell.

– Ez az – mondták a többiek –, persze, mégiscsak van esze ennek a Bruckner Szigfridnek. A koplalás az biztosan jó az álmoság ellen. Koplalnod kell! – kiáltották kórusban.

– Mikor? – kérdezte Szörnyeteg Lajos.

– Hogyhogy mikor? Most azonnal.

– Már egy órája koplalok, és egyáltalán nem használ – kesergett Szörnyeteg Lajos.

Egy órája ugyanis megevett egy sült kappant, két rittyentett hőzönbőzönt, három nyárson pirított úri tököt, négy almás pitét, öt bőralmát, hat ringlit* és hét habos tortát.

– Ilyen körülmények között elég könnyű a koplalás – vélte Ló Szerafin.

A kérdő tekintetekre már magyarázta is:

– Mondjuk, ha fát váгна. Emelné a fejszét, lecsapna, megint emelné, megint lecsapna. Az álmoság meg – sitty-sutty! – már ott se lenne. Igaz?

– Ez az! Legalább összevágja télire a tüzelőt – helyeselték mind.

Szörnyeteg Lajos meg nekilátott fát vágni. Na, mondhatom, szép favágás volt!

– Már emeli a fejszét – közvetítette Aromo, majd rettentő hosszasan elmesélte, hogy úszta át annak idején a Dunát. Mire odaért, hogy „és akkor kimásztam a túlsó parton”, Szörnyeteg Lajos már teljesen fölemelte a fejszét.

– Most lecsap – közvetítette Aromo, majd ugyanolyan körülményesen elmesélte, hogy annak idején hogyan úszta vissza a Dunát. Mire odaért, hogy „és akkor kimásztam az innenső parton”, Szörnyeteg Lajos lecsapott a fejszével. Jaj de

lassan csapott le, jaj de erőtlően, jaj de gyengén, alig-alig.

– Rögtön elalszik – riadt meg Vacskamati. Odarohantak hozzá.

– Hé, Lajos, hé! – kiabálták neki.

Majd Nagy Zoárd, a lépkedő fenyőfa így szólt:

– Én most adok neked két fenyőtűt, ezekkel kitámasztod a szemed. És közben mondogatod azért sem alszom el, azért sem alszom el...

Szörnyeteg Lajos alig tudott bólítani az álmoságtól.

– Jó – mondta, és ebben a pillanatban kilépett a tisztásra Mikkamakka.

– Mi ez a nagy ramazúri? – kérdezte.

– Képzeld, Mikkamakka – újságolta Vacskamati –, Szörnyeteg Lajost gyötri az álmoság. Már mindenfélét kitaláltunk álmoság ellen. Bukfencezett, forró-hidegben fürdött, majdnem kutya-bengét evett, koplalt, fát vágott, most meg majd mondókát mond...

– Dehogy mond, dehogy! – mosolygott Mikkamakka.

– De mit csináljak – siránkozott Szörnyeteg Lajos –, amikor úgy szenvedek az álmoságtól?

– Hát aludj – mondta Mikkamakka –, feküdj le, és aludj! Valamennyiük szája tátva maradt.

– Jé, hogy erre nem gondoltam – suttogta elámulva Szörnyeteg Lajos, s azon nyomban le is feküdt, azon nyomban el is aludt, hirki-horki-horkolászott.

A többiek meg lábujjhegyen, csöndeskén, óvatosan. Nagyon büszkék voltak. Megmentették Szörnyeteg Lajost. Lám, nem gyötri már az álmosság szegényt.

Ló Szerafin legyőzi önmagát

Ha egyszer tíz percig csend lenne itten, az lenne ám a szép” – gondolta Mikkamakka, és lehuntya a szemét. A fülét is lehuntya volna, de tudvalevő, hogy a fülét senki sem tudja behunyni. Még Mikkamakka se. Esetleg befoghatta volna, de minek? Mert éppen őfeléje közeledett a lárma, a hejehuja, a hippszi-hoppsza. Vacskamati, Aromo és Bruckner Szigfrid hejehujázott és hippszihoppszázott. Érteni ugyan semmit sem lehetett a kajdácsolásból, de hogy ezek valamin igen fel- háborodtak, az már egyszer biztos.

Ott is voltak már Mikkamakka előtt.

– Hengegős! – ordította Vacskamati.

– Nagyképű! – kiáltozta Aromo.

Bruckner Szigfrid egyenesen így bődült el:

– Nagy pofájú!

– Kicsoda? – kérdezte Mikkamakka.

– Ló Szerafin! – bömbölték kórusban.

– Nem hiszem – mondta Mikkamakka.

Ezek hárman annyira meglepődtek, hogy tátva maradt a szájuk. Még az ordibálást is abbahagyták.

– Még hogy nem hiszed – szólalt meg végre szemrehányó hangon Vacskamati –, amikor hárman mondjuk neked?

– Először is, nem mondjátok, hanem ordítjátok, harsogjátok, bömbölitek. Másodszor pedig, nem természete.

– Kinek?

– Ló Szerafinnak.

– Micsoda?

– A nagyképűség.

– Na hát akkor gyere, nézd csak meg magad! – kiabált nekivörösödve Aromo, és rángatni kezdték Mikkamakát a tisztás másik vége felé. Oda is rángatták

egykedőre. Már csak azért is, mert magától is ment volna.

Ott állt Ló Szerafin, a kék paripa, egy szarvasbőr darabbal tisztogatta a szemüvegét. Szelídnek látszott, mint a ma született bárány. Mikkamakka meg a rángatástól zordan így szólt hozzá:

– Miféle nagyképűsködés folyik itt?

– Hol? – kérdezte Ló Szerafin, és körülnézett. Hogy jobban lásson, a szemüvegét is feltette.

– Na látod, még tetézi is! – kiáltotta Aromo. – Ez már több a soknál. Hát nem te nagyképűsködtél itt az előbb?!

– Én? – nyitotta tágra a szemét Ló Szerafin. – Ne haragudjatok, nem tudom, miről beszéltek.

– Majd én emlékeztetlek! – rikácsolt Bruckner Szigfrid. – Azt mondtad, mindenkinél gyorsabban tudsz futni.

– Az igaz, azt mondtam – bólintott Ló Szerafin.

Mikkamakka csak ámult-bámult, nem akart hinni a fülének. Ilyeneket állít ez a szerény, kedves Ló Szerafin? Hiszen sohasem volt nagyképű. Már éppen szóra nyitotta a száját, de Vacskamati közbevágott:

– A gazellánál is gyorsabban, mi?

– Igen – bólintott Ló Szerafin, és elpirult.

– És a gepárdot is lepipálod, mi? – szájaskodott Bruckner Szigfrid.

– A gepárdot is – mondta Ló Szerafin, és még jobban elpirult.

– És talán – kérdezte drámai hangon Aromo, a fékezhetetlen agyvelejű nyúl –, és talán engemet is?

– Ne haragudj, Aromo – mondta ekkor szégyenlősen Ló Szerafin, tégedet is.

Már a füle hegye is piroslott, annyira szégyellte magát.

– Hazugság – mondta Aromo.

– Nem hazugság – rázta a fejét Ló Szerafin.

– Akkor miért pirultál el? Még a füled hegye is piros – mondta Mikkamakka.

– Te se hiszel nekem – nézett rá szomorúan Ló Szerafin. – Azért pirultam el, mert irtózom a dicsekvéstől.

– Akkor meg mit dicsekszel itt?! – hadonászott Bruckner Szigfrid.

– Csakhogy nem dicsekszem, az igazat mondom. És bár az igazat mondom, mégis olyan, mintha dicsekednék. – Elhallgatott. – Ez így elég zűrzavaros... Mikkamakka...

– Értem én, értem – bólogatott Mikkamakka. – Az lesz a legjobb, ha versenyt futsz velük. Az a tiszta dolog.

– Szívesen – kapott a szón Ló Szerafin. – Rajta, már futhatunk is!

– Úgy van, versenyt futunk! – lobogott Bruckner Szigfrid. – Sok beszédnek sok az alja.

El is indultak azonnal a Nagy-rét felé. Akkora volt ez a Nagy-rét, hogy egyik végéről éppenhogy csak látni lehetett a másikat. Alig-alig. Nem beszélve a másik végéről. Mert onnan meg az egyiket lehetett alig-alig látni. Szóval jókora rét volt. Éppen versenyfutásra való.

– Arról fussunk erre, vagy erről fussunk arra? – kérdezte Bruckner Szigfrid.

– Nekem mindegy – mondta Ló Szerafin.

– Még hogy mindegy, neki teljesen mindegy, hogy arról erre, vagy erről arra! Pedig ha erről arra – háborgott Bruckner Szigfrid –, az éppen ellenkezője annak, mint ha arról erre! Éppen ezért...

Mikkamakka félbeszakította a szóáradatot:

– Akarsz futni, vagy sem?

Persze megint fején találta a szöget. Mert Bruckner Szigfrid hímezett és

hámozott, majd azt mondta:

– Egyelőre elég lesz neki egy nálam gyengébb ellenfél is. Az is ellátja a baját. Mondjuk, Aromo vagy Vacskamati. Ha ők vesztenek, amit kötve hiszek, akkor jövök én.

Ezt szépen kitalálta. Somolygott is a bajsza alatt Mikkamakka. Vacskamati meg nagyban helyeselt:

– Igaza van Szigfridnek! Elég, ha Aromo legyőzi. Igaz, Aromo?

– Mint a sicc, úgy otthagynom! – pöffeszkedett Aromo.

– Akár indulhattok is – mondta Mikkamakka. – Elfuttok az erdőszélig, meg vissza. Jó?

Bólintottak.

– Hohó! – szólt közbe Bruckner Szigfrid. – És ha csálnak?

– Csálnak? Miért csálnának? – csodálkozott Mikkamakka.

– Hát a győzelemért – mondta Bruckner Szigfrid. – Valamelyik jóval előbb megfordul, mintsem elérné az erdő szélét, és uzsgyi – vissza. Mintha már ott lett volna. Akkor mi van?

– Akkor az csaló, nem győztes – mondta Mikkamakka. – De ha már ennyire kötőd az ebet a karóhoz, hát legyen. Mindegyik versenyző köteles egy gallyat hozni az erdő szélén álló tiszafáról. Az lesz a bizonyíték, hogy ott jártak.

– Ez az! – szólt Bruckner Szigfrid. – Indulhattok.

Háromra indultak is. Sitty! Aromo, sutt! Ló Szerafin. Már csak két kicsi pont a távolban. Aztán már csak egy kicsi pont a távolban, mert ugye Aromo jóval kisebb, mint Ló Szerafin, hamarabb el is tűnt szem elől.

– Alhatunk is egyet, ameddig visszaérnek – vélte Bruckner Szigfrid, s már alkalmas fekvőhely után kutatott a tekintetével, de Vacskamati fölkiáltott:

– Jön már Aromo!

– Ilyen hihetetlen gyorsan? – csodálkozott Mikkamakka, de akkor ő is meglátta a közeledő pontocskát. – Nicsak – mormogta –, ez aztán gyors lábú legény!

– Mondtam én, hogy úgy legyőzi Ló Szerafint, mint a pinty! – örvendezett Bruckner Szigfrid.

– Nono! – mondta Mikkamakka.

A pontocska nőtt, nődögélt.

– Csak a szája nagy ennek a Ló Szerafinnak – jegyezte meg Vacskamati, de bizony a végén nagyon elhalkult a hangja.

– Nono! – mondta Mikkamakka.

Mert akkor már öklömnyivé nőtt a pontocska, aztán dinnye nagyságúvá, aztán meg a vak is láthatta, hogy nem Aromo száguld ott, hanem Ló Szerafin.

Sitty! ott is volt mellettük, szusszant egyet, és odaadta a tiszafagallyat Mikkamakának.

– És Aromo? – kérdezte Bruckner Szigfrid.

– Találkoztam vele – mondta szerényen Ló Szerafin –, nagyon igyekezett.

Ehhez bizony nem fér kétség, Ló Szerafin első lett. Jó félóra múlva vágtatott be Aromo, még a nyelve is kilógott, totty – le a földre, a zöld gallyat maga mellé ejtette.

– Hát te, phü... olyan gyors vagy, phi... – lihegett – mint a szélvész. Most már elhiszem, hogy nem győzhet le senki.

Ló Szerafin lehajtotta a fejét, meghatódott. De nem ám Bruckner Szigfrid!

– Még hogy senki! – hadonászott. – Haha! Jó vicc. Mert egy vacak nyulat legyőzött. Most majd Vacskamati móresre tanítja.

– Én? – ijedt meg Vacskamati, akinek amúgy sem volt erős oldala a futás.

– Te hát – mondta magabiztosan Bruckner Szigfrid, és kacsingatott, integetett Vacskamatinak.

– De hiszen láttad, hogy mint a szélvész... – próbálkozott Vacskamati, de Bruckner Szigfrid nem is engedte neki végigmondani, valamit sutyorogni kezdett a fülébe. Vacskamati viaszutasutyorgott.

Sutyorogtak, motyorogtak.

Aztán: hihi, nevetett Vacskamati, meg höhö, nevetett Bruckner Szigfrid. Hihi-höhö!

– Majd én most megtanítlak – mondta Vacskamati Ló Szerafinnak, és fénylett az

orra hegye.

– Még hogy te! – dühöngött Aromo. – Végig se tudod futni a távot.

– A legyőzött tartsa a száját! – legyintett Bruckner Szigfrid. Összenevettek Vacskamatival.

Mikkamakka jól látta ám, hogy min mulatnak. De nem szólt semmit.

El is indult a két futó. Vacskamati lassan, kocogva, Ló Szerafin meg, mint a nyíl. Kisvártatva eltűntek mind a ketten. Csend lett, csak Bruckner Szigfrid heherészett.

– Még hogy a leggyorsabb! Most majd megkapja – mormogta.

Na és akkor – lássatok csodát! – föltűnt a láthatáron Vacskamati, lobogtatta a zöld gallyat. Futott, ahogy a lába bírta. Ló Szerafin meg sehol.

– Na, mit mondtam, látjátok? – ugrált Bruckner Szigfrid. – Oda nézz! Nézd a győztest!

Ám ekkor a távolban megjelent egy icipici pont. Vacskamati már csak száz méterre volt a céltől. A pont dinnye nagyságú lett, Vacskamatinak már csak ötven méter. Már csak húsz. És jött száguldva Ló Szerafin. Vacskamatinak már csak tíz méter, és – puff! – elsüvített mellette Ló Szerafin a zöld gallyal.

– Hahaha – nevetett Mikkamakka –, első Ló Szerafin, második Vacskamati!

Ló Szerafin most már lihegett egy kicsit.

– Nem is tudtam, hogy te ilyen gyors vagy – lihegte elismerően Vacskamatinak.

Vacskamatit ette a méreg.

– Csak pár lépés hiányzott! – mormogta. Mikkamakka meg nevetett, nevetett.

– Aha – kapott a homlokához Aromo –, én meg még azt hittem, Vacskamati gyorsabb nálam.

– Miért, talán nem gyorsabb? Te egy héttel Ló Szerafin után értél a célba, őt meg alig tudta legyőzni – mordult rá Bruckner Szigfrid.

– És a gallyak?! – dühödött meg Aromo. Bruckner Szigfrid csuklott egyet.

– Miféle gallyak? Vacskamati is csuklott egyet.

– Láttad ezt, Mikkamakka – ordította Aromo –, láttad?!

– Láttam hát – nevetett Mikkamakka. – Azt nevetem, hogy még így sem sikerült.

Ló Szerafin ebből az egészből nem értett semmit.

– Mi az? Mi történt? – kérdezte. Aromo odaugrott hozzá.

– Számold csak meg a gallyakat! Hány tiszafagallyat láatsz?

– Egy, kettő, három – számolt Ló Szerafin. – És a negyedik?

– Ez az! Éppen ez az! – kiabált Aromo. – Hol a negyedik? Mikkamakka csak mosolygott.

Földerült Ló Szerafin képe is.

– Ja, most már értem.

Nevetett, ahogy a torkán kifért.

Bruckner Szigfrid meg Vacskamati nagyon sunyított. Kiderült a csalás.

Mikkamakka már azt is jól látta különben, amikor Vacskamati az Aromo hozta zöld gallyat a blúza alá rejtette. Azt is jól látta, amikor Vacskamati verseny közben, tisztos távolra tőlük, egyszer csak lefeküdt a fűbe, kicsit várt, előkotorta a zöld gallyat, és elindult visszafelé. Arra persze nem gondolt, hogy Ló Szerafint így sem tudja legyőzni. Mert elfelejtette, hogy Ló Szerafin csodaló. Azaz lócsoda. Vagy mi a szósz!

– Nincs más hátra – mondta ekkor Mikkamakka –, vagy elismeritek, hogy Ló Szerafin nem nagyképűsködött a mese elején, csak az igazat mondta...

– Vagy? – kérdezte Bruckner Szigfrid.

– Vagy te versenyt futsz vele, és legyőződ.

– Én? Én fussak versenyt egy közönséges kék csodalóval? Aki ráadásul szemüveges is. Vagyis rokkant. Azt már nem, annyira nem alacsonyítom le magam.

– Akkor pedig neki van igaza – próbálta lezárni a vitát Mikkamakka.

– Márpedig nincs! – toppantott Bruckner Szigfrid.

– Akkor fuss vele versenyt! – mordult rá Aromo.

– Igaz is – mondta Vacskamati –, mutasd meg neki, Szigfrid! Fuss! Bruckner

Szigfrid a lábához kapott.

– Jaj – mondta –, éppen most fussak vele versenyt, amikor a lábamban a csúz megtámadta a köszvényemet? Azazhogya fordítva: a köszvény a csúzomat. Jaj! – Sántikált. – Különben majd ha tíz évvel fiatalabb leszek, akkor majd megmutatom neked, te szélvészoló!

– Azt még megvárjuk – nevetett Mikkamakka, és elindultak vissza, a tisztás felé.

Félúton járhattak, amikor Bruckner Szigfridnek felcsillant a szeme. Még a csúzos köszvényéről is megfeledkezett.

– Az ám – rikoltotta –, Ló Szerafinnak nem egy nyúllal meg Vacskamatival kell versenyt futnia! Nem is egy öreg oroszlánal.

– Hanem?

– Lóval – emelte fel az ujját Bruckner Szigfrid. – Úgy igazságos lenne.

– De amikor itt nincs más ló, csak ő – akadékoskodott Aromo. Bruckner Szigfrid ezen elgondolkodott.

– Megvan – mondta kis szünet után. – Akkor fusson versenyt önmagával.

– Önmagammal? – ámuldozott Ló Szerafin.

– Igen – ragyogott Bruckner Szigfrid –, akkor elhiszem, hogy te vagy a leggyorsabb. Győzd le önmagad!

Ámulva nézték, csak Mikkamakka mosolygott.

– Na menjünk csak, menjünk – terelgette őket hazafelé. – Amit kérsz, azt már rég megtette Ló Szerafin. Legyőzte önmagát.

– Mikor? – tiltakozott Bruckner Szigfrid.

– Amikor nem adott neked egy nyaklevest – nevetett Mikkamakka.

Vacskamati virágja

Ott állt Vacskamati Mikkamakka előtt. Kicsit sírósan, kicsit nevetősen – egyszóval úgy, ahogy szokott.

– Mikkamakka, ugye te mindent tudsz? – kérdezte reménykedve. Mikkamakka elég komor képet vágott.

– Egyszer beszéltünk már erről – mondta mogorván.

– Na ugye! – mondta boldogan Vacskamati.

– Mit na ugye! – mérgelődött Mikkamakka. – Akkor megállapodtunk abban, hogy majdnem mindent tudok, avagy majdnem tudok mindent, vagyis hogy mindent majdnem tudok.

– Ez az, ez az, emlékszem! – kiáltott Vacskamati.

– Emlékezni, azt tudtok – morogta Mikkamakka. – Azazhogy csak emlékezni tudtok.

Vacskamati izgett-mozgott.

– Nem értem pontosan, mit mondtál – mondta.

– Nem baj – legyintett Mikkamakka –, nem azért mondtam. Vacskamati kicsit félénken azt kérdezte:

– Ugye meghallgatsz?

Mikkamakka ábrázata azt mondta: meg hát!

– Egy kérdésem lenne – folytatta Vacskamati. Mikkamakka ábrázata azt mondta: elő vele!

– Ugye nekem van születésnapom? – rukkolt elő a nagy kérdéssel Vacskamati.

Mikkamakka ábrázata azt mondta: de még mennyire!

– Tudtam, tudtam! – örült Vacskamati. – Hát mégis igaz.

– Születésnapja mindenkinek van – jelentette ki Mikkamakka.

– Jó, jó, ezt tisztáztuk – komorodott el Vacskamati –, de mikor?

– Hogyhogy mikor? – tárta szét a kezét Mikkamakka. – Nekem például december elsején.

– Neked – mondta fitymálva Vacskamati –, neked! De nekem mikor van?

– Honnan tudnám azt én? Neked kéne tudni.

– De nem tudom – mondta szomorúan Vacskamati. Mikkamakka vakarta a feje búbját.

– Ajaj! – mondta.

– Azazhogy még sincs születésnapom – keseredett el Vacskamati.

– De ha egyszer van! – mérgelődött Mikkamakka. Vacskamati nem tágított.

– Mikor?

– Például ma – mondta sarokba szorítva Mikkamakka. Vacskamati felvidult.

– Kedden?

Mikkamakka bólintott. Nagy kő esett le a szívéről.

– Tehát minden kedden – virult Vacskamati.

– Azt már nem. Milyen kedd van ma?

– Április tizenötödike, kedd.

– Na, akkor ez az – emelte fel az ujját Mikkamakka –, április tizenötödikén születél.

– Nem lehetne inkább kedd?

– Hogyhogy kedd? Hiszen kedd van.

– Hogy minden kedden születésnapom legyen.

– Még mit nem! Csak minden április tizenötödikén. Egy évben mindenkinek csak egyszer lehet születésnapja.

– Kár – mondta Vacskamati. Mikkamakka mélyen elgondolkozott.

– Tényleg kár – mondta aztán, és újra gondolataiba mélyedt.

– De hiszen akkor...! – kiáltott Vacskamati.

– Mit akkor?

– Ma április tizenötödike van!

– És akkor mi van?

– Hát a születésnapom!

– Jé, majd elfelejtettem! – ugrott fel Mikkamakka, és felragyogott az arca. – Isten éltesen!

Kiszaladt a tisztás közepére.

– Fiúk – kiabálta –, Vacskamatinak születésnapja van!

Elő is sereglettek mind. Ló Szerafin, Nagy Zoárd, Bruckner Szigfrid, Aromo, Szörnyeteg Lajos és Dömdödöm. Ott sűrögtek-forogtak Vacskamati körül.

– Isten éltesen, isten éltesen! – kiabálták.

Bruckner Szigfrid hirtelen elhallgatott. De olyan feltűnően, hogy a többiekbe is belefutott a szusz.

– Mi történt? – kérdezte Nagy Zoárd.

– Csak... csak... elég furcsa – mondta Bruckner Szigfrid, és Vacskamatihoz fordult. – Már tizenöt éve ismerlek, és eddig egyszer sem volt születésnapod.

– De ma kedd van – mondta Vacskamati.

– Az mindjárt más! – kiáltott Bruckner Szigfrid.

A többiek meg suspitolnak. Összedugták a fejüket, sutyuru-mutyuru. Vacskamati meg úgy tett, mintha nem tudná, miről van szó. Pedig hozzá is elhallatszott, ahogy Dömdödöm azt mondja: „Dömdödöm.” Ezt pedig csak az nem érti, aki mind a két fülére süket. Vagy még annál is jobban. Merthogy Dömdödöm azt mondta, adjunk ajándékot az ünnepeltnek, akinek tizenöt év óta ez a kedd az első születésnapja.

El is futottak mindjárt. Vissza is jöttek mindjárt. Na és a kezükben, na lám, a kezükben, oda nézz, a kezükben egy cserép virág! Lila is volt, zöld is volt, sárga is volt, kék is volt, csuda egy virág volt.

Úgy hívták: Vacskamati virágja.

Láttátok volna Vacskamatit! Irult-pirult, sápadozott, táncolt, ugrált, sikongatott, simogatta, dédelgette, becézgette, lehelgette a virágját. Igen boldog volt.

Hát így zajlott le az a születésnap.

Aztán elmúlt. Sok kedd elmúlt. De egyik sem volt Vacskamati születésnapja.

A virág meg? Uram fia! Szegény, szegény Vacskamati virágja! Azt hiszitek, törődött vele? Nem törődött. Azt hiszitek, öntözte? Nem öntözte. Azt hiszitek, kapálgatta? Nem kapálgatta. Azt hiszitek, ránézett? Nem nézett rá.

A virágnak odalett a zöldje, sárgája, lilája, kékje, kornyadozott, fonnyadozott.

Egészen addig, amíg egyszer csak nagy mérgesen azt nem mondta Dömdödöm, hogy dömdödöm.

– Hallottátok? – mondta Ló Szerafin. – Dömdödöm azt mondta, hogy dömdödöm.

Hogyne hallották volna!

– Bizony nem gondozza a virágját.

– Bizony nem öntözi.

– Bizony rá se néz.

– Bizony hervadozik szegény virág.

– Bizony kornyadozik.

Így beszélt Ló Szerafin, Nagy Zoárd, Aromo, Bruckner Szigfrid, Dömdödöm és Szörnyeteg Lajos.

– Jaj, elfelejtettem! – sápítozott Vacskamati. – Pedig az én virágom, Vacskamati virágja. Mindig tudtam. Ne haragudjatok!

– Hát akkor gondozd!

– Hát akkor öntözd!

– Hát akkor törődj vele!

A virág hervadt volt, fonnyadt volt, de biztosan nagyon dörömbölt akkor a szíve. Dörömbölt boldogan. Vacskamati meg nekiesett, öntözte reggeltől estig, estétől reggelig, kapálta naphosszat, csak úgy sercegett szegény virág gyökere.

És két nap múlva azt mondta:

– Öntöztelek, kapáltalak, két napja csak veled foglalkozom, mégis kornyadsz, mégis hervadsz! Mi lesz már? Tessék sárgállani, tessék zöldelleni, tessék lilállani, tessék kékelleni!

Na erre megint összesereglett Ló Szerafin, Nagy Zoárd, Aromo, Bruckner Szigfrid, Szörnyeteg Lajos és Dömdödöm.

– Mit képzelsz – mondta Ló Szerafin –, hónapokig nem törődtél vele, és most azt hiszed, két nap alatt virulni fog?

– Zöldelleni!

– Sárgállani!

– Lilállani!

– Kékelleni!

– Dömdödöm!

– Úgy határoztunk – mondta Bruckner Szigfrid –, hogy elvesszük tőled a virágot.

– Jaj ne! – esett kétségbe Vacskamati.

– De igenis elvesszük!

– Dömdödöm – mondta ekkor Dömdödöm. Csodálkozva néztek rá.

– Azt mondd, hogy kérdezzük meg a virágot is?

– Döm.

Megkérdezték hát a virágot.

– Akarsz Vacskamatinál maradni? A virágnak szép virághangja volt:

– Igen – mondta.

– De hiszen nem öntözött!

– Tudom – mondta a virág.

– De hiszen nem kapálgatott!

– Tudom – mondta a virág.

– De hiszen rád se nézett!

– Tudom – mondta a virág.

– Aztán meg agyonöntözött.

– Tudom – mondta a virág.

– Agyonkapált.

– Tudom – mondta a virág.

– Sápadt lettél.

– Tudom – mondta a virág.

– Csenevész lettél.

– Tudom – mondta a virág.

– Akkor meg miért maradnál nála?! – mordult rá Bruckner Szigfrid.

– Azért, mert szeretem – mondta a virág.

– Miért szereted? – háborgott Aromo.

– Csak – mondta a virág.

Vacsamatati táncra perdült, ugrált a virágja körül, alig látott az örömtől.

– Meglátod, rendesen öntözlek, kapállak, törődöm veled ezután – mondta a virágnak.

A virág meg azt mondta:

– Hiszi a piszi!

És olyan boldog volt, amilyen még soha.

Vacskamati, a nagy, egyetemes, világméretű csaló

Vacskamati igencsak működött.

– Úgy fogtok tisztelni, mint a sicc – mondta működés közben.

És zörgött-börgött az üvegekkel, pancsikált a gyanús lében, labdázgatott a ványadt* barackokkal.

Na persze Aromo azonnal elhúzta a száját.

– Ha egy macskaféle azt mondja, hogy sicc, annak jó vége nem lehet – mormogta.

De Vacskamatinak aztán mormoghatott. Vacskamati zavartalanul zörgött-börgött, pancsikált és labdázgatott tovább. Azaz nem egészen zavartalanul, mert Ló Szerafin megkérdezte:

– És mitől fogunk úgy tisztelni, mint a sicc?

– Ez az! Mitől? – bődült el Bruckner Szigfrid.

– Attól, hogy gazdag leszek – mondta nagy büszkén Vacskamati.

– Mint a sicc? – kérdezte Szörnyeteg Lajos.

– Igen. Mint a sicc! – mondta megvetően Vacskamati.

– Ha szabad érdeklődnöm, mitől fogsz meggazdagodni? – kérdezte gúnyosan Bruckner Szigfrid.

– Nem látod? – mondta Vacskamati. – Barackbefőttet csinálok...

– Ezekből a ványadt barackokból? – heherészett Ló Szerafin.

– Ványadt? Még hogy ványadt?! – nevetett Vacskamati.

– Igenis ványadt! – kiabált Aromo. – Mi az, hogy ványadt! Csene- vész, ösztövér, gyöszös,* csökkent!

Vacskamati úgy látszik, ezt a pillanatot várta, mert abbahagyta a zörgés-börgést, a pancsikálást, a labdázgatást. Hős pózba vágta magát.

– Valóban – mondta fennköltén. – A barack az ványadt, csenevész, ösztövér, gyöszös, csökkent. De ti, kis földhözragadtak, nem ismeritek Vacskamati nagy, egyetemes, világméretű agyvelejét!

A hatás elsőprő volt. Szájtátva bámulták őt, az egy Aromo kivételével. Aromo csak vihogott:

– Talán a nagy, egyetemes, világméretű agyvelődet akarod befőttként eladni?

– Nyúlnak nyúlfarknyi esze – legyintett Vacskamati. – Most megismerkedhettek a nagy Vacskamati nagy, egyetemes, világméretű agyvelejének nagy, egyetemes, világméretű találmányával, a nagy, egyetemes, világméretű befőttesüveggel. Ide süssetek!

Ettől a szónoklattól még Aromóba is némi kis tisztelet költözött. Oda süttött hát ő is. Vacskamati meg – mint egy bűvész – fölkapott egy ványadt barackot, magasra emelte.

– Mi ez? – kérdezte drámai hangon.

– Egy dió – suttogta Szörnyeteg Lajos.

– Nem téged kérdeztelek – mérgelődött Vacskamati.

– Azt akartam mondani – védekezett Szörnyeteg Lajos –, hogy egy dió nagyságú barack.

– Ez a helyes beszéd – bólintott Vacskamati. – Ványadt ez a barack?

– Hát bizony... – mondták a többiek.

– Nem kétséges, jól mondjátok. Ványadtka, gyöszöcske, csenevészke. De ezt figyeljétek!

Meglóbálta a feje fölött a barackot, és mint egy varázsló, belehelyezte az előtte fényeskedő befőttesüvegbe.

Fölhördültek a csodálkozástól. A ványadtka barack akkorának látszott a befőttesüvegben, mint egy sárgadinnye.

– Na, hát ez az! – mondta büszkén Vacskamati. – Az emberek kapkodni fognak a befőttem után. Ez az én nagy, egyetemes, világméretű találmányom.

– Jobban mondva ez a te nagy, egyetemes, világméretű csalásod – mondta Aromo.

Fölcsillant Vacskamati szeme.

– Azt mondd, hogy ez egy nagy, egyetemes, világméretű csalás? Bruckner Szigfrid böffentett.

– Még kérdi! Nagyítóüvegből csinál befőttesüveget, és még kérdi! Vacskamati kivirult.

– Akkor ez azt jelenti... ez nem jelenthet mást, mint hogy én egy nagy, egyetemes, világméretű csaló vagyok!

Ló Szerafin bólintott.

– Az bizony. Az emberek majd boldogan megvásárolják a befőttedet, mert azt gondolják, hogy csodabefőttet vásárolnak csodabarackból. Odahaza kibontják, és ványadt, töppedt, vacak, mogyorónyi barackot találnak az üvegedben.

– Akkor aztán lesz haddelhadd – mondta Bruckner Szigfrid.

– Bizony – folytatta Ló Szerafin –, sose mosod le magadról, hogy nagy,

egyetemes, világméretű csaló vagy. Az emberek köpnek, ha találkoznak veled.

– Sőt pöknek – bólogatott Szörnyeteg Lajos.

– Bizony, köpnek és pöknek – vette át a szót sugárzó arccal Aromo –, és soha többé egy szavadat sem hiszik. Árulhatsz nekik akkora barackokat, mint egy úri tők, akkor sem veszik meg, mert azt hiszik, becsapás.

– Megrendül benned a bizalmuk – mondta komoran Bruckner Szigfrid. – Te nagy, egyetemes, világméretű csaló.

– De hát ez nagyszerű! – ugrándozott Vacskamati.

– Miért volna ez nagyszerű? – nézett rá szemrehányóan Ló Szerafin.

– Gondoljátok, hogy bevesznek akkor abba a könyvbe is, aminek az a címe, hogy Nagy, egyetemes, világméretű csalók?

– De be ám – rikkantott Bruckner Szigfrid –, még a fényképed is benne lesz! Szemből is, meg profilból is.

– Nagyon jó fényképarcom van – suttogta boldogan Vacskamati. – Híres leszek. Nagyon híres.

És már vitte is a piacra a befőttjeit.

– A szégyentelen – néztek utána mogorván a többiek. Na, a piacon körülállták ám Vacskamati portékáját.

– De gyönyörű barack – mondták az emberek –, de csodálatos! Ilyen szép barackot még sose láttunk. Hogy adod, Vacskamati?

Vacskamati csak vihogott örömében.

– Ugye csodálatosnak látjátok?

– Miért ne látnánk annak, amikor az? – mondták az emberek.

– Mégiscsak én vagyok a világ legnagyobb csalója! – rikkantott bol- dogan Vacskamati.

– Már miért volnál?

– Mert ezekben a befőttesüvegekben akkorka barackok vannak, mint egy ma született dió. Haha!

– Hogy mondhatasz ilyet – mérgelődött egy nagy bajszerű –, amikor a saját

szememmel látom, hogy gyönyörű, nagy barackok!

Vacskamati a hasát fogta nevéttében.

– Na itt van, nyisd csak ki!

– Mennyiért adod?

– Ingyen – mondta Vacskamati –, nyisd csak ki!

A nagy bajszerű kinyitotta az üveget, kivett egy barackot. Na nézd! Tényleg, mint egy csökött dió. Nahát. Úgy kacagott a nagy bajszerű, majd kidőlt az oldala. Hamm, bekapta a ványadt barackot.

– Édesnek édes – mondta, és úgy nevetett, hogy kis híján a torkán akadt a barackmag.

Az emberek meg egyre többen tolongtak Vacskamati körül.

– Nézd, milyen mókás! – kiabálták. – Nahát! Vacskamati osztogatta a befőtteket.

– Ezt nézzétek meg! Mit tud a nagy, egyetemes, világméretű csaló!

Nagy vigasság volt, nagy befőttevés. Ekkora ingyenes, kacagásos befőttevésre még a egvénebbek sem emlékeztek. Nem is emlékezhettek, mert ilyen még nem volt, amióta a világ világ. És talán nem is lesz. Mert ilyesmi csak egyetlenegyszer fordulhat elő a világon.

Nagy ünnepeelve, nótaszóval, rikogatva, sikogatva kísérték haza Vacskamatit.

– Oda nézzetek, már verik! – mondta Ló Szerafin.

– Dehogy verik – mondta gyanakodva Aromo. – Éppen hogy majdnem a vállukon hozzák.

Néztek nagy ámuldozva.

– Éljen Vacskamati! – kiabálták az emberek.

– Na, mi az – kérdezte Bruckner Szigfrid –, meggazdagodtál?

– Ugyan, gazdagság! – legyintett Vacskamati. – Nem érdekel az engem. Nem látod, hogy a nagy, egyetemes, világméretű csalásomat ünneplik? Mert én vagyok a földön a legnagyobb, legegységesebb, legvilágméretűbb csaló. – Aromóra nézett. – Te meg csak egy pici, egyetemetlen, világméretetlen mezei nyúl vagy.

– Pfuj! – mondta mérgesen Aromo.

Vacskamati meg fáradtan a fűre hajtotta a fejét, és az égzengető ünneplés és hejehuja közepette elaludt.

– Legalább nekünk is hagytál egy üveg befőttet? – kérdezte boldogtalanul Bruckner Szigfrid.

De hiszen kérdezhetette. Mert egyfelől a befőtt már réges-rég elfogyott. Másfelől mert Vacskamati már aludt, s mosolygott álmában, mert arról álmodott, hogy a világ legnagyobb, legegységesebb és legvilágméretűbb csalója.

Bikfi-bukfenc-bukferenc

Egyszer csak dübögni kezdett ám a föld: döbb, döbb!

– Ajaj – mondta Mikkamakka –, jön a Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon.

Ott is állt már a tisztás szélén.

Feje köcsög, lába tuskó, hasa hordó, füle lepény, a melle melence,* a szája kemence.

– Szóval itt heverték, s heherésztek – mondta. A hangja csikorgott és nyikorgott.

– A fű puha, hát heverészünk, és heherészünk is, mert...

– Na, mondd ki, merd kimondani! – rikkantott Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon.

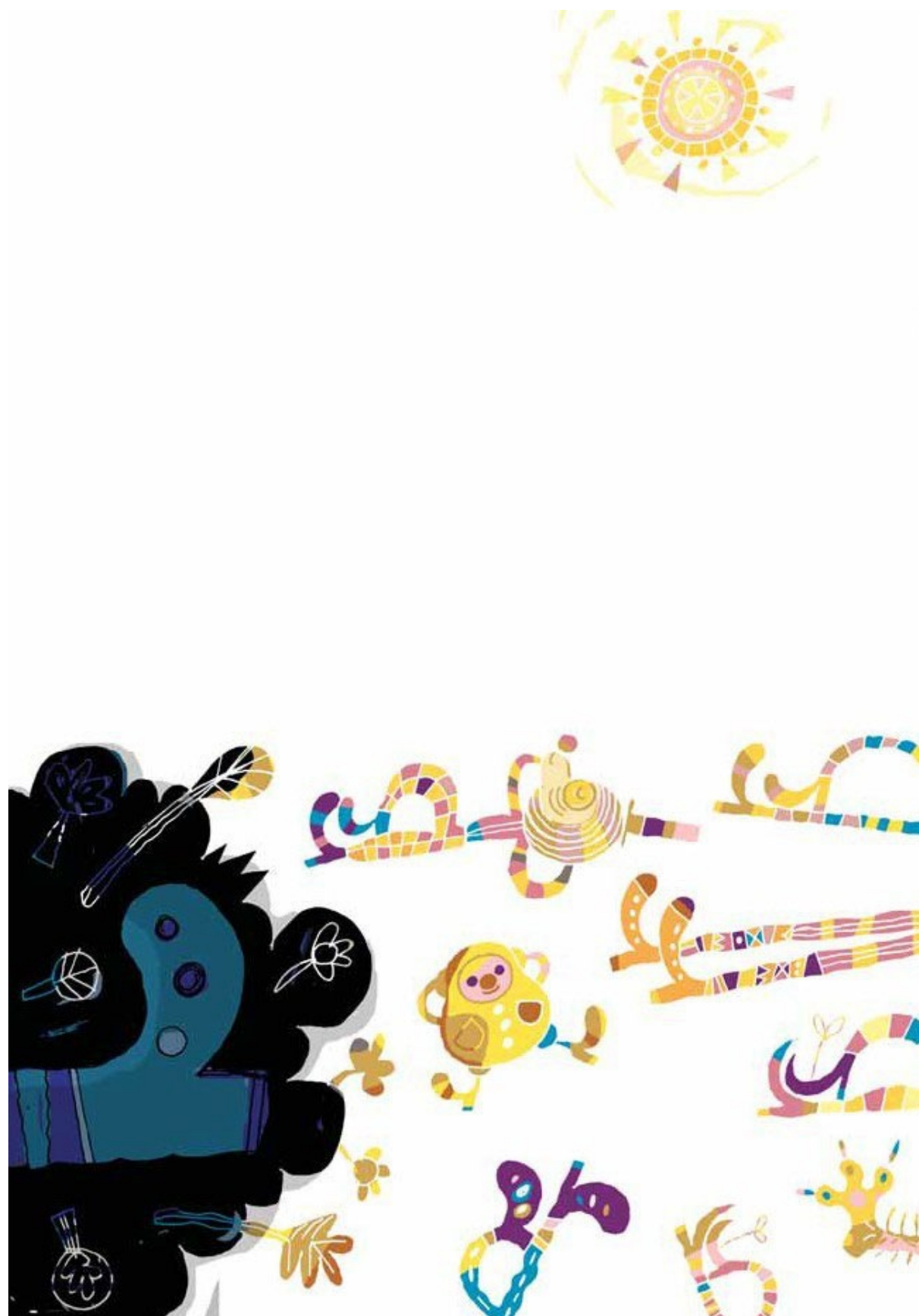
– Hát hogy is mondjam... ugyanis... – dadogott Mikkamakka – heherésztünk, mert...

És itt közbevágott Bruckner Szigfrid:

– Mert jó a kedvünk.

Ó bár ne szólt volna! Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon elfeketedett a méregtől, Mikkamakka meg feddő pillantást vetett Bruckner Szigfridre. „Ej, te buta, nem tudod, hogy azért a legdühösebb Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon, ha valakinek jó a kedve?” – mondta a pillantása. Ő maga meg azt mondta:

– El ne hidd, kedves Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon, szegény Szigfrid eszét elvette a mérhetetlen szomorúság. Éppen hogy rossz-

kedvünkben heherészünk. Nagyon rissz-rossz a kedvünk – bizonygatta, de Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon toppantott tuskólábával, lebbentett lepényfülével, kaccantott kemenceszájával.

– Nekem akarsz te... velem akarsz te... – ficsorgott-vicsorgott, sárgállott a fogsora. – Nyaktiló,* pallos,* szájpecsek, felperzselés, só és hamu! Ti jókedvűek vagytok, amikor itt a Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon?! Majd adok én nektek!

– Hiszen egyáltalán nem vagyunk jókedvűek – mondta sírósan Vacskamati.

– Kuss! – mondta Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon. – Itt vihorásztatok, röhécseltetek, talán még vicceket is meséltetek egymásnak, miközben hallhattátok, hogy közeledem.

– Nem hallottuk – tiltakozott Ló Szerafin –, csak a vége felé, éppen hogy alig-alig; annyira, hogy döbb, döbb...

– Igen, igen, és azt hittük, hogy a fülünk cseng – toldotta meg Aromo.

– Vagy hogy egy üres hordó gurul – bólogatott Nagy Zoárd, a lépkedő fenyőfa.

– Dömdödöm – mondta Dömdödöm.

– Vagy hogy dobol egy dobos – így Vacskamati.

– Vagy?! – kérdezte ordítva Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon, és szigorúan Szörnyeteg Lajosra nézett. – Szerinted mi volt?

Szörnyeteg Lajosnak reszketni kezdett a térde kalácsa.

– Én azt hittem, hogy... izé... hogy döbböl egy döbbös.

– Hi! – mondta dühödten Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon. Aztán még dühödtebben: – Hu! Éppen hogy csak... fülcsengés, üres hordó... dobos... döbbös... És azt nem láttátok, hogy elsötétül az ég? Hogy villámok csapkodnak, mennykövek verdesnek? Hogy eső hullik, jég potyog, hó szálldos? Hogy füttyül a szél, és recseg az erdő? Azt nem láttátok?

Egymásra néztek nagy álmélkodva. Még hogy jég? Mennydörgés? Hó? Szél? De hiszen úgy sütött a nap, mintha sose akarná abbahagyni; szél egy sóhajnyi se, felhő egy rongyocska se. Aromo már éppen szólni akart, de Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon folytatta:

– Mert ahol én járok, elsötétül az ég, villám csapkod, és zivatar zúg, hó esik, jég zuhog... és... és ti ezt nem láttátok!

– Aj, de mennyire hogy láttuk – kapott észbe Mikkamakka, és a többiekre kacsintott –, azért is volt ilyen rosszkedvünk, mert aztán áztunk-fáztunk és citeráztunk.

– Nem volt rossz a kedvetek – toppantott Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon –, heherésztetek. Hallottam.

– Talán a füled csengett – mondta Aromo.

– Vagy tücsökcirpelést hallottál – bólogatott Ló Szerafin.

– Vagy döbölt egy döbös, mi?! – mondta gúnyosan Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon. – Elég a szövegből!

Elhallgatott, bugyután bámult maga elé.

– Jó a kedvük – dörmögte. – Heherésznek – mormogta. – Netalán még bukfencezni is szoktatok?

– Dehogysis, ugyan, hogy képzeled! – zúgták ezek.

Merő szomorúság az életünk – vette át a szót Mikkamakka. – Csak senyvedünk, sírunk, szomorkodunk, bánatoskodunk – hazudta, de Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon se esett a feje lágyára, avagy éppen hogy a feje lágyára esett, ki tudja? Mindenesetre így szólt a köcsögfejű, tuskólábú, hordóhasú, lepényfülű, melencemellű, kemenceszájú, hígvelejű széllelbéelt:

– Hazudtok! És most halljátok a büntetést: mától tilos a erdőn a bukfenc!

– A bikfenc is? – kérdezte Vacskamati.

– A bikfenc is, és a bukferenc is – toppantott zordan Zordonbordon –, és aki megszegi a tilalmat, az halál fia! Megértettétek?!

– Hogyne, hogyne, megértettük – bólogatott Mikkamakka. És magában azt gondolta: „Csak menj már, tűnj már, pusztulj innen!”

El is ment. Döbb, döbb – döngött a föld. Na, kitört ám a hihi és a haha. A felhőtlen égig ért a jókedvük.

– Ezt a tökfejt, ezt a bárgyút, ezt a rövid agyvelejűt! – mondogatták boldogan.

– Még ha az evést tiltotta volna meg, vagy a napozást – rötyögött Bruckner Szigfrid. – De a bukfencet?! Majd épp az én vén csontjaimmal állok oda bukfencezni!

Hahotáztak.

– Ez éppen annyi – mondta a nevetéstől fuldokolva Aromo –, mint- ha azt tiltotta volna meg, hogy állva aludjunk. Hihi, ki a fene alszik állva?

– Nono! – mondta Ló Szerafin.

– Nana! – mondta Nagy Zoárd.

Elgondolkozva rájuk néztek. Tényleg! Hiszen Ló Szerafin állva alszik. Mert az öreg lovak állva alszanak. Meg állva alszik Nagy Zoárd is. Mert a fenyőfák is állva alszanak.

– Ajaj! – vakarta a fejét Szörnyeteg Lajos. – Ez most azt jelenti, hogy nektek fekve kell aludnotok?

Ettől valamennyien elszomorodtak. Mikkamakka az égre emelte a szemét.

– Ne bomoljatok! Hiszen egy árva szóval sem mondta, hogy nem szabad állva aludni. Bukfencezni nem szabad.

– Tényleg, de buták vagyunk – nevetett Vacskamati –, hiszen csak a bukfenc tilos!

– Meg a bikfenc – mondta Szörnyeteg Lajos.

– És a bukferenc – tette hozzá szomorúan Aromo.

– Kit érdekel – legyintett Ló Szerafin –, ki szokott itt bukfencezni?

– Dödöm – mondta Dömdödöm.

– Már hogy te szoktál? – csodálkozott Ló Szerafin. – Igaz is, szoktál. De még mennyire! – És elnevette magát, mert eszébe jutott, ahogy Dömdödöm egyetlen és boldogan veti a bukfenceket.

– Ami azt illeti... – kezdte Aromo, és el is hallgatott nagy szomorúan.

Az ám – jutott eszébe a többieknek –, hiszen Aromo is minden reggel bukfencezik! „Bikfi-bukfi-bukferenc!” – kiabálja, és mint egy guriga, száguldozik a fűvön. Az ám! És Vacskamati is! Mekkoraakat bukfencezett a múltkor is örömeiben!

Hökkenetn egymásra néztek. Te úristen, itt betiltották a bukfencet! A bikfencről

és a bukferencről nem is beszélve!

Úgy ültek a tisztás szélén, mint egy gyászoló gyülekezet. Nem is szólalt meg sokáig senki. Aromo a földet bámulta, Mikkamakka vakargatta az orrát, Bruckner Szigfrid a nadrágtartóját babrálta, Ló Szerafin tisztogatta a szemüvegét, Vacskamati a körmét rágta, Nagy Zoárd a távolba meredt, Dömdödöm magában gubbasztott, Szörnyeteg Lajos ráncolta a homlokát.

Ezt meg ki gondolta volna? Ennyit tesz, ha tilos a bukfenc! Nahát, Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon!

– Mit gondolsz – fordult ekkor sóvárogva Aromóhoz Ló Szerafin –, egy magamfajta öreg ló megtanulhat bukfencezni?

– Hohó, de még mennyire! – mondta felvillanyozva Aromo. – A bukfencet a magadfajta öreg lovaknak találták ki. Semmi az egész. Ide nézz! Fej a talajra – s már le is tette a fejét a fűre, pamatfarkincája az ég felé meredt.

– Jaj – mondta Mikkamakka –, nehogy bukfencezz!

– Az ám – kiáltott Bruckner Szigfrid –, hiszen akkor halál fia vagy!

– És a grabancánál* fogva felrántotta Aromót.

Hű de szomorúak lettek, csak úgy áradt belőlük a szomorúság, még a napot is elfelhőzte!

S ekkor az öreg tölgy megszólalt a hátuk mögött:

– Gyertek csak ide! Köréje sereglettek.

– Ti is gyertek közelebb – mondta az öreg tölgy a többi fának. Közelebb jöttek.

– Ti is – intett a tölgy az erdei állatoknak, s jöttek a szarvasok, hódok, rókák, vaddisznók, borzok, őzek, hiúzok, medvék.

Sustorogtak, sutymorogtak. A sustorgásból néha ki-kihangzott egy-egy pehelyhihi, egy-egy ólomhaha, egy-egy pengecsivit, egy-egy dorongbrumma.

Valamit ezek eldöntöttek ott. Mert amikor szétszéledtek, már nyoma sem volt szomorúságnak a tisztáson. Aromo harsogó hangon magyarázott:

– Az a fontos, hogy a fejet jól előrehajtsuk... kézzel támaszt, lábbal lendít... mi sem egyszerűbb ennél!

– Nekem magyarul, nekem, aki cirkuszban léptem föl annak idején? – vetette oda foghegyről Bruckner Szigfrid, de nem folytathatta, mert: döbb, döbb, döbb... jött ám! Mindenki tudta, ki. A köcsögfejű, tuskólábú, hordóhasú, lepényfülű, melencemellű, kemenceszájú.

Ott állt a tisztás szélén tuskólábán Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon.

– Hrrr – morrantott –, miféle pusmorgás, mocorgás, sutymorgás volt itt? Mi?! Talán jó a kedvetek? Talán megszegtétek a parancsot? Hé! Tilos a bukfenc!

Mikkamakka elkiáltotta magát:

– Bikfi-bukfenc-bukferenc!

Nosza, az öreg tölgy, nosza, az erdő, nosza, a madarak, nosza, az állatok, nosza, a füvek!

– Fej lent, láb lendít! – vezényelt Aromo, és már villant is pamatfarka. Bukfencezett.

– Dömdödöm – mondta Dömdödöm. Egyszer fentről, egyszer lentről, onnan, ahol éppen a feje volt. Bukfencezett.

– Hihi, forog a világ! – rikkantott Ló Szerafin, pedig nem a világ forgott, hanem

ő. Bukfencezett.

És Mikkamakka is, Vacskamati is, Szörnyeteg Lajos is, Nagy Zoárd is, az öreg tölgy is, a többi fák is, a császármadarak is, a pityerek is, a gerlék is, az ölyvek is, a siketfajdok is, a pintyek is, a pacsirták is, az uhuk is, a szarvasok is, a hódok is, a rókák is, a vaddisznók is, a borzok is, az őzek is, a hiúzok is, a medvék is.

Bikfi-bukfenc-bukferenc – bukfenceztek.

Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon földbe gyökerezett lábbal állt a tisztás szélén, vicegett-vacogott félelmében.

– Jaj, elgázolnak, jaj, elsöpörnek, jaj, elsodornak, jaj, eltipornak! – jajgatott, és gyorsan előrehajolt, köcsögfejére támaszkodott, tuskólábával lendített. Bukfencezett. Megint újra. Bikfenc. Megint újra. Bukfenc. Megint újra. Bukferenc.

Elbukfencezgettek alkonyatig. Kisfejű Nagyfejű Zordonbordonnak sajgott ám a háta.

Szójegyzék

behemót – nagy termetű, nehézkes mozgású ember vagy állat

grabanc – valakinek a haja, üstöke

gyöszös – gyenge, vézna

melence – tál; teknő alakú edény

nyaktiló – ferde élű bárdból és tartószerkezetből álló, lefejezésre használt eszköz

pallos – széles pengéjű, hosszú kard, a hóhérok is használták poroszló –
törvényszolga, börtönőr

ringli – szardellagyűrű (halétel)

ványadt – fejlődésében elmaradt; sovány

Szomorúságűzők

Utószó

Most is látom a péceli dolgozószobát. Fiatal, mackós külsejű férfi ül az íróasztala előtt, kinéz a harmadik emeleti ablakon, figyel, nem jön-e a Szomorúság. A dombok felől szokott érkezni, átlép a Ráday-kastély tetején, aztán a vasútállomás épületén, a sínek felett, és már kopog is az ablakon.

– Dehogy eresztelek be, Szomorúság – mondja az asztalnál ülő férfi, maga elé húzza a füzetét, kezébe veszi a tollát, és úgy tesz, mintha meg se hallaná a kopogást.

És tényleg nem hallja, vagyis mást hall, vidáman szól a csengő, valaki csenget. Kimegy, kinyitja az ajtót, piros ingben, farmernadrágban egy furcsa figura áll az ajtóban, és azt kiáltja:

– Gyere, fussunk!

Mikkamakkának hívják, egy gyerekre meg egy macskára hasonlít egyszerre, és persze hogy a Szomorúság elől fut ő is.

A Szomorúság a nyomukban, bármelyik pillanatban utolérheti őket.

– Az ott a Négyszögletű Kerek Erdő – mutat előre Mikkamakka –, ha elérjük,

meg vagyunk mentve.

És elérik.

– Most egy pár napig itt laksz velünk – mondja Mikkamakka a medveforma vendégnek –, utána végleg elűzzük, megszabadulunk tőle.

Közben megismerkedünk a Négyszögletű Kerek Erdő lakóival: Bruckner Szigfriddel, az oroszlánnal, Ló Szerafinnal, a kék paripával, Aromóval, a szabadfoglalkozású nyúllal, a szeleburdi Vacskamatival, Nagy Zoárddal, a lépkedő fenyőfával, Szörnyeteg Lajossal és Dömdödömmel.

És zajlik az élet az Erdőben. Szörnyeteg Lajost megmentik a gyötrő álmodástól, Ló Szerafin a nagy futóversenyben önmagát is legyőzi, Vacskamati pedig bebizonyítja, hogy ő a földön a legnagyobb, legegységesebb, legvilágiméretűbb csaló.

Aztán egyik nap dübögni kezd a föld, és megérkezik a tuskólábú, hordóhasú Kisfejű Nagyfejű Zordonbordon. Amerre jár, zivatar, hó, jég, villám csapkod, és ha megtudja, hogy valakinek jó a kedve – vihorászik, heherészik, vagy viccet mesél –, azonnal megbünteti. Ő ilyen. Egyszer azt találja ki, hogy ezentúl tilos a bukfenc az erdőben. Aki megszegi, halál fia.

Mikkamakkaék először szomorkodnak, majd amikor egy öreg tölgyfa maga köré gyűjti őket és a többi erdőlakót – szarvasokat, rókákat, borzokat, őzeket –, előbb sugdolóznak, majd elnevetik magukat. Egyszer csak – Aromóval az élen – valamennyien bukfacezni kezdenek.

Megjön Kisfejű Nagyfejű, és toporzékol mérgében:

– Nem megmondtam, hogy tilos a bukfenc?!

Aromo, Nagy Zoárd, a fák, a pintyek, a pacsirták, vaddisznók meg se hallják, bukfaceznek. Kisfejű Nagyfejű vacog félelmében, majd fejét előrehajtja, lábával ellöki magát, és bukfacezik ő is. Újra meg újra.

Akik látják, azt gondolják: lehet, hogy ezután Zordonbordon minden reggel bikfi-bukfenc-bukferencsel kezdi a napot? És nem haragszik azokra, akiknek jókedvük van? Sőt ő is segít nekik elúzni a Szomorúságot?

Vathy Zsuzsa

író, Lázár Ervin házastársa